

Volumul X, Numărul 18 / 2008

ISSN 1454-9980

Cultura pregătitoare și cercetarea științifică

(pag. 1-2)

Dumitru ZAIȚ

Volume X, Issue 2 (18) / 2008

Cross-cultural
Management
Journal

CULTURA PREGĂTITOARE ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ

Cercetarea științifică nu vine de nicăieri. De regulă aducem însă judecata asupra acestei activități complexe, producătoare de noutate, dar și de valoare adăugată, lucru important pentru economiști și manageri, la două condiții prealabile, de altfel evidente și semnificative: cercetătorul, ca subiect central, prin formarea și experiența sa anterioare, dar și prin calități moștenite, pe de o parte, resursele de care acesta dispune sau care i-au fost puse la dispoziție pentru realizarea activităților specifice, pe de altă parte.

Ceea ce trebuie pus încă în cauză, și cercetările din ultimii ani din intercultural au evidențiat, este cadrul cultural din care provine cercetătorul, respectiv cel în care acesta produce acțiune de cercetare. Este vorba de specificitatea culturală despre care discută și scriu antropologii, sociologii, psihologii, dar și economiștii și managerii în ultima vreme. Dar, trebuie remarcat acest aspect cu mai multă determinare, cultura și specificitatea culturală apar ca realități conturate pentru cercetare, ca ceea ce favorizează sau nu o anumită atitudine față de această activitate, ceea ce incită sau nu la descoperire, ceea ce formează ca deprindere de a dezvolta raționamente, judecăți sau argumente într-o manieră potrivită pentru angajarea de resurse și antrenarea de interese pentru creație, inovare sau descoperire.

Cultura și specificitatea culturală devin, pentru cercetările interculturale, elemente care determină anumite atitudini, comportamente și poziții față de acțiune, prin filosofia dominantă a grupului de referință, prin soluțiile pentru care optează indivizii respectivi pentru rezolvarea problemelor cu care sunt confrunțați sau pe care le identifică și le asumă spre rezolvare. Este cultura în sens pregătitor, cea pe care ne-o oferă Irene Marrou (*Sfântul Augustin și sfârșitul lumii antice*), pentru care semnificativă este căutarea a ceea ce conferă inteligenței capacitatea de a rodi. Este aici sensul care poate acoperi determinantele eficienței acțiunii și care ne apropie de pragmatism și rodnicie, inclusiv în cercetarea științifică.

Într-o asemenea perspectivă a culturii, putem aborda poate mai consistent problematica premiselor cercetării științifice, inclusiv pentru a produce acțiune de ameliorare a cadrului spiritual, instituțional și logistic al acestei activități, în ideea de a furniza o mai mare consistență strategiilor noastre de dezvoltare. Crearea și dezvoltarea unei atitudini favorabile deschiderii spre noutate și cunoaștere la nivelul unei întregi populații și nu doar a unei colectivități de specialiști, aducerea structurilor instituționale și administrative la o flexibilitate și adaptabilitate față de schimbările care se produc în tehnică și tehnologie, în economie și viața socială, motivarea consistentă a individului comun pentru a accepta provocările cunoașterii prin asumarea implicării în cercetarea la diferite niveluri și în domenii anticipând viitorul sunt direcții posibile de construcție culturală în sensul pragmatismului la care făceam referire. Prin strategii și politici inteligente de dezvoltare economică la nivel regional, local sau național pot fi determinate acțiuni de cercetare fundamentală și aplicată cu alocare corepunzătoare de resurse. Cercetarea științifică poate deveni astfel importantă nu doar pentru cercetători, ci și pentru individul comun, cel care poate crea o atitudine favorabilă față de orice schimbare.

Aventura spiritului nu este doar libertate de gândire și acțiune, ci și organizare structurată a modului în care lumea poate fi cunoscută și adusă în situația de a se oferi pentru a furniza valoare adăugată în activitățile economice, sociale sau de altă natură. Senzația că

aventura cunoașterii este doar rod al întâlnirii fericite cu întâmplarea favorabilă inovării, creației sau descoperirii nu poate fi susținută la modul serios fără a accepta derizoriul și bagatelizarea în cercetarea științifică. Deficiențe sau limite în abstractizare, inconsistența structurării logice a demersului sau ideilor care stau la baza acestuia, acceptarea construcției improvizate, exagerarea rolului intuiției sunt obstacole serioase în realizarea cercetării științifice. Ele vin însă și dintr-o tradiție perpetuată multă vreme în educație, formare, experiența practică etc. Familia, școala, universitatea, instituțiile și organismele publice se înscriu în lista furnizorilor de cultură de bază, mai mult sau mai puțin favorabilă, mai mult sau mai puțin favorizantă în raport cu cercetarea științifică. Problema merită o abordare și o dezbateră mai ample.

Crearea unei Școli doctorale care continuă să funcționeze cu rezultate meritorii, filosofia care stă la baza acesteia, ca și consistența mecanismelor și procedurilor de formare pentru cercetare pe care se sprijină pot fi considerate elemente semnificative ale reconsiderării poziției față de cunoaștere, creație și inovație, deocamdată la nivel instituțional. Doctoranzii pot deprinde reguli de realizare a demersului de cercetare, rolul mentorilor fiind aici aproape decisiv. Aceștia vin însă cu propriile lor dominante culturale, cu rutine și principii care pot favoriza sau nu deschiderea în cercetarea științifică. Ceea ce se învață într-o asemenea școală trebuie oferit publicului, specialiștilor în domeniu, pentru a putea beneficia de o posibilă validare pertinentă a rezultatelor obținute. Este ceea ce propune și acest număr al revistei noastre, în încercarea de a-i face pe doctoranzi să îndrăznească mai mult și de a le oferi șansa confruntării cu opiniile autorizate ale specialiștilor. Misiunea selecției articolelor, ameliorării calității acestora prin schimburi de mesaje cu autorii, punerii în pagină și asumării criticilor pentru conținutul acestui număr al revistei a revenit celor patru doctoranzi, ale căror nume trebuie reluate și în acest context: Elena Grigoraș, Mihaela Moisa, Ovidiu Ghiuță și Dragoș Mariciuc. Avem cu cine împărți bucuria realizării, ca și posibilele critici.

D. Zaiț